

Avelskommitté för Pinschersktionen Verksamhetsberättelse arbetsåret 2009

Uppdraget

Kommittén deltog i styrelsemöte i Örebro, där arbetssätt och uppdrag angavs. Under året har Christer Carle varit sammankallande och Bodo Bäckmo ordinarie ledamot. Vidare har Joanna Måård deltagit som ordinarie ledamot under tiden 2009-05-14 till 2010-01-04.

Enligt uppdraget har kommittén att för medlemmarna bevaka och förmedla forskningresultat och erfarenheter som rör rasens fysiska och mentala hälsa och dithörande avelsfrågor. Under 2008 kom oroande signaler om en möjlig ökning av fall av Demodicosis (Ddcs) och ospecificerade allergier, bl.a. vaccinationsallergi. Epilepsi (Ep) och von Willebrands sjukdom (vWd) har varit föremål för föregående AK:s intresse.

Med hänvisning till att bärare av vWd numera kan diagnosticeras genom DNA-test, samt att vi inte har signal om att antalet Ep-drabbade individer skulle överstiga det genomsnittsvärde om ca 4% av populationen, som anges för samtliga raser, beslöts att fokusera på Ddcs och allergifrågor. En tidigare utförd jämförelse av förhållandet vikt-höjd kan tänkas indikera samband mellan immunförsvaret, instabil mentalitet och ämnesomsättning. Under året samlas även information om ögonstatus. Förhoppningsvis kan denna börja analyseras under 2010.

Demodicosis

Beträffande sjukdomsbild och avelsstrategi har vi hittills förlitat oss på vad som sagts av den s.k. Skinngruppen. Denna sammanslutning av dermatologer har framför allt baserat sig på forskning före 1990, och speciellt på en hypotes från 1974. Det innebär att Ddcs betraktats som en autosomalt recessivt nedärvd defekt hos trombocyter, som utgör en viktig del av det specifika immunförsvaret. Den avelsstrategi man rekommenderat, och som vi hittills anammat, har varit strängare vad SKK:s regelverk föreskriver.

En genomgående granskning av nyare forskning, samt av ett stort antal forskningsrapporter, varav ett flertal skrivna efter att hundens genom fastställts, har gjorts av Berndt Klingeborn, vet med dr vid SLU mm. Vidare har SKK's adjungerade veterinärer Berit Wallin Håkansson och Åke Hedhammar samt genetiker P-E Sundgren granskat materialet och man finner nu inget stöd för Skinngruppens slutsatser. Resultaten pekar på att infestation av Ddcs ska betraktas som en normal immunförsvarsjukdom, möjligen med en polygen nedärvning i vissa raser.

Detta synsätt stöds delvis av observationer inom vår ras. Det förekommer diagnos på hela valpkullar, vilket har liten sannolikhet med autosomalt recessiv nedärvning i en så liten population. Vi kan dessutom se en antydning till korrelation mellan Ddcs och individer som visar en osäker personlighetstyp vid mentalbeskrivning. Dessa hundar upplever långvarig stress, som ger konstant hög genomsnittskoncentration av Kortisol. Detta är mycket skadligt för hela immunförsvaret. Vi vet att arvet beträffande personlighet är kopplat till ett flertal gengrupper. Flera av dessa styr samtidigt både uttryck för en eller flera fysiska egenskaper, ämnesomsättning och personlighetsegenskaper. Flera uppfödare har tyckt sig märka en förhöjd mottaglighet för Ddcs utefter vissa linjer. Sammantaget stöder observationerna tanken på en polygen nedärvning inom Pinscher.

Det är därför uppenbart att vi måste revidera vår avelsstrategi beträffande Ddcs snarast. SKK har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att utreda konsekvenserna av det nya synsättet. AK har under året hänvisat till detta arbete. I avvaktan på konkret resultat anser vi att vi tills vidare ska rekommendera avel på friska djur efter friska föräldrar, som inte visat symtom, och som inte någon av dem tidigare gett mer än en valp med symtom, dvs sk lokal demodicosis.

Allergier

Besvären varierar, alltifrån enstaka hudutslag, hårfall, irritation till allvarliga krampstillstånd med dödlig utgång. Hudbesvär har ibland felaktigt tolkats som Ddcs, men ett skrapprov avslöjar demodicosen. Allergi är kopplat till en defekt hos immunförsvaret, trombocyterna har inte "lärt sig" skilja på vän och fiende, utan angriper den egna vävnaden. Orsakerna är diffusa och man vet inte med säkerhet om och i så fall hur det ärvs. När det gäller människa börjar det komma resultat som visar att en alltför ren och steril miljö under tidig barndom tenderar att öka risken att drabbas av allergi senare i livet. Födan anges som en faktor, i synnerhet under tidig uppväxt, då individens eget immunförsvaret byggs upp.

Överfört till hund, har det därför sagts att vissa allergier möjligen kan ha samband med en ökad användning av torrfoder. Torrfoder har utsatts för värmebehandling upp till ca 120-140 grader, och är fullständigt sterilt. Det tillför därmed inget av den bakterieflorea som behövs för immunförsvarets "träning" under uppväxten. Det pågår

forskning i ämnet, men vi har inga definitiva besked i dag. Vaccinationsreaktionerna förekommer i minst två varianter:

1. Reaktion på lösningsmedel i vaccinet. Hunden svullnar upp i ansiktet inom några timmar. Går tillbaka lika snabbt med cortisonbehandling och långsammare utan. Torde inte vara något att beakta i avel.
2. Reaktion på 12-veckorsvaccineringen. Förekommer på i snitt var 6-7:e hund enl RAS. Ev nedärkning är inte känd. År 2006 togs kontakt med SLU ang detta; möjligt forskningsprojekt diskuterades vid uppfödarmöte samma år. Mötet avstod från att gå vidare med hänvisning till att man inte ville begära att valpköpare skulle söva hunden för det nödvändiga ryggmärksprovet.

Kullar efter symptomfria föräldrar kan innehålla drabbade valpar lika väl som att kullar med en drabbad förälder kan vara helt symptomfria. Ett tidigare bekymmer var att många veterinärer inte var medvetna om förekomst av vaccinationsallergi hos pinscher, och därmed felbehandlade drabbade individer. Enskilda medlemmar och pinscherägare har engagerat sig i detta och det förefaller som om kunskapen är bättre spridd nu. Som med andra defekter, saknar vi konkreta uppgifter om förekomst och kan bara reagera på medlemmarnas upplevelse av situationen. Beträffande avel m.a.p. allergier, så kan man med nuvarande kunskaper bara kräva att det inte "dubblas" på egenskapen vid parning. I övrigt enligt SKK's grundregler. AK följer utvecklingen.

"Tunna hundar"

En preliminär statistikstudie av proportionerna mellan vikt och mankhöjd gjordes vintern 2008-09. Data hämtades slumpvis framför allt från uppfödarens hemsidor i Sverige och Tyskland. Upprinnelsen var dels signaler från ägare som uppfattade sina hundar som köldkänsliga, dels för att studera eventuella skillnader i tillväxtfaktor. Eftersom rasen har sitt ursprung i mellaneuropa, där vintertemperaturerna ofta är minst lika låga som hos oss, borde vintertemperaturer åtminstone i syd- och mellansverige inte vara något problem för en frisk pinscher.

Vi har information från Universitetet i München, som visar att en frisk pinscher normalt ska ha högre halt av sköldkörtelhormon än andra raser. Tillväxt och ämnesomsättning styrs bl.a. av sköldkörteln. Dess hormoner är också inblandade i kroppens temperaturreglering och i mentaliteten, så en eventuell avvikelse från rasmedelvärde för vikt/höjd skulle kunna indikera ett orsakssamband på flera fronter.

Sammanställningen tyder på att svenskfödda pinscher statistiskt är slankare, dvs har lägre kroppsvikt i förhållande till mankhöjd, än pinscher från övriga Europa. Mankhöjd och dess variation skiljer inte mellan grupperna. De europeiska hundarna har mindre avvikelse från ideallinjen för rasen än de svenska, som generellt ligger under standardlinjen. För att få bättre statistikunderlag vill AK göra en mätning och vägning av hundar vid något tillfälle där vi har många pinscher närvarande. Beslut om detta har tagits av styrelsen. Efter att protokollet offentliggjorts har både uppfödare och hundägare inkommit med värdefulla synpunkter. Vi skulle gärna se en utökning av denna undersökning med kontroll av sköldkörtelfunktion åtminstone hos de slankaste hundarna.

Von Willebrands sjukdom

Som nämnt ovan, kan diagnos ställas genom DNA. Man anger att arvgången är autosomt recessiv, men både homo- och heterozygoter kan uppvisa symtom. Även här anges felfunktion hos trombocyter som en del i sjukdomsbilden. Vi har inte tagit ställning till frågan om krav på test för avelsdjur. Eftersom testmetod finns, ligger ansvaret hos uppfödare att använda friska djur till avel, som alltid.

Epilepsi

Sjukdomen kan orsakas både av arv och sjukdom/skada. Ärftligheten anses polygen från båda föräldrarna, men man har inte identifierat någon ansvarig gen. Australian Shepherd verkar relativt hårt drabbad; vi bör kunna dra lärdom av deras förhållningssätt. Leg vet Linda Ernholm har där angett följande avelsstrategi för att minska frekvensen av Ep:

- Uppriktig information, korrekt rapportering-inga gissningar!
- Diagnosticerad hund, dess föräldrar, kullsyskon eller tidigare avkomma skall ej gå i avel!
- Viktigt att avelsdebut sker sent, eftersom första anfällen normalt kommer i ålder ett till tre år!

Övrigt

Under året har enskilda hundägare hört av sig med frågor bl.a. kring foder, kyla/tassar, syn/mörkerseende mm. I den mån vi inte själva suttit på svar, har vi försökt hitta referenser och litteratur som kunnat ge vägledning. Just frågan om köldanpassning är årligen återkommande. För att visa hur pinschern fysiskt reagerar för kyla har en hund (Lilla Piröns Ivriga Ivar) fotograferats med värmekamera, dels i rumstemperatur, dels efter drygt en timmas promenad i minus 10 till minus tolv grader C. Vi kommer med en artikel i Pinscherfrott om experimentet.